

ОЦІНКА ВІДТВОРЮВАЛЬНИХ ЯКОСТЕЙ СВИНОМАТОК РІЗНИХ ГЕНОТИПІВ

*С.І. Гордійчук, студент VI курсу факультету ТВППТСБ**

Миколаївський національний аграрний університет

Вивчено відтворювальні якості свиноматок різних генотипів. Встановлено, що кращі відтворні показники мають генотипи свиноматок ВБ × Л та ВБ × Д, від яких можна одержати помісне потомство з кращими якістьми.

Ключові слова: свиноматки, генотип, відтворювальні якості.

Постановка проблеми. З усіх невирішених продовольчих справ самою гострою і невідкладною проблемою є забезпечення населення високоякісним м'ясом та м'ясопродуктами вітчизняного виробництва.

Світова практика і досвід багатьох країн показує, що в умовах зростаючої чисельності населення і збільшення попиту (споживання на душу населення) успішно вирішувати м'ясну проблему можливо за рахунок скороспілих галузей, і перш за все, свинарства.

Завдяки великій плодючості свиней, високої віддачі від корму, відносно короткому терміну досягнення тваринами забійної маси, а також відмінними смаковими якістьми і широкому діапазону використання свинини – свинарство стало основним у вирішенні м'ясної проблеми у світі.

Досягнувши високого рівня інтенсифікації галузі, багато країн одночасно збільшують поголів'я свиней і за рахунок цього нарощують виробництво.

На сьогодні в Україні постало завдання радикально відтворити галузь свинарства, перевести її на інтенсивну технологію і добитися того, щоб вона могла давати дешевшу, конкурентоспроможну продукцію і бути відповідно

* Науковий керівник – канд. с.-г. наук, доцент Кириченко В.А.

науковим виробником, яке можна було б порівнювати за ефективністю з виробництвом передових країн. Для цього наша країна має необхідний генофонд і племінну базу свиней, володіє родючими землями, має висококваліфікований потенціал науковців і виробників.

Запорукою успішного розвитку галузі свинарства в конкретному господарстві є правильна організація відтворення стада свиней.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Рівень відтворювальних якостей свиней значно обумовлює ефективність ведення галузі свинарства, оскільки вони зумовлюють обсяги вирощування та відгодівлі молодняка, тому підвищення відтворювальних ознак є одним із актуальних завдань на сучасному етапі селекційної роботи у свинарстві [1, 5].

Успадкування репродуктивних ознак в основному відбувається за неадитивним типом, що ускладнює оцінку племінної цінності тварин, але вказує на можливість підвищення багатоплідності, материнських якостей свиноматок, шляхом контрольованої гетерозиготності та створення тваринам належних умов годівлі і утримання. Більшість проведених дослідів вказує на ефективність міжпородних схрещувань, породно-лінійної гібридизації, що призводить, в першу чергу, до збільшення багатоплідності, маси поросят і гнізда в цілому порівняно з чистопородним розведенням.

До особливостей відтворювальних ознак слід також віднести їх високу чутливість до спорідненого розведення, що викликає погіршення плодючості вихідних форм проте забезпечує суттєве її зростання при гібридизації і схрещуванні.

Розглядаючи схрещування та породно-лінійну гібридизацію як головний фактор підвищення відтворювальних якостей свиней, слід зазначити, що їх ефективність обумовлена комбінаційною здатністю вихідних батьківських порід, типів, ліній, тому актуальною задачею є порівняльна оцінка відтворювальних якостей свиноматок спеціалізованих м'ясних генотипів, при чистопородному розведенні та схрещуванні [2, 3, 4].

Постановка завдання. Метою нашої роботи було оцінити відтворювальні якості свиноматок різних генотипів, та встановити від яких тварин можна одержати помісне потомство з кращими якостями.

Матеріали і методика Дослідження проводилися в умовах СГПП «Техмет-Юг» Жовтневого району Миколаївської області на тваринах великої білої породи та матках отриманих при схрещуванні свиноматок даної породи з кнурами породи ландрас та дюрк.

Для встановлення кращих генотипів були використані матеріали виробничого та зоотехнічного обліку на фермі. Біометричну обробку показників було проведено за допомогою ПЕОМ у програмному забезпеченні Microsoft Excel.

Результати досліджень. Виявлено, що всі свиноматки господарства, що були отримані як при чистопородному розведенні та і схрещуванні, характеризувалися високими відтворювальними якостями, що пояснюється високим рівнем годівлі тварин і створенням належних умов утримання (табл. 1).

Таблиця 1

Відтворювальні показники свиноматок різних генотипів ($\bar{X} \pm S\bar{x}$)

Показник	Генотипи свиноматок		
	ВБ (n=40)	ВБ × Л (n=20)	ВБ × Д (n=20)
Багатоплідність, гол.	10,4 ± 0,44	10,6 ± 0,53	10,5 ± 0,57
Великоплідність, кг	1,2 ± 0,21	1,4 ± 0,33	1,4 ± 0,36
Маса гнізда при народженні, кг	12,5 ± 1,80*	14,8 ± 1,65*	14,7 ± 1,50*
Кількість поросят при відлученні (у 28 днів), гол.	9,6 ± 0,94	9,7 ± 0,88	9,5 ± 0,97
Маса одного поросяти при відлученні, кг	7,3 ± 1,21	7,7 ± 1,94	7,6 ± 1,56
Маса гнізда при відлученні (у 28 днів), кг	70,1 ± 4,93*	74,7 ± 5,18*	72,2 ± 4,56*
Збереженість, %	92,3	91,5	90,5

Проведений порівняльний аналіз відтворних показників вище вказаних генотипів свиней показав, що за багатоплідністю та великоплідністю (табл.1,

рис. 1) не значну перевагу мали генотипи свиноматок ВБ × Л та ВБ × Д у порівнянні з генотипом свиноматок ВБ.

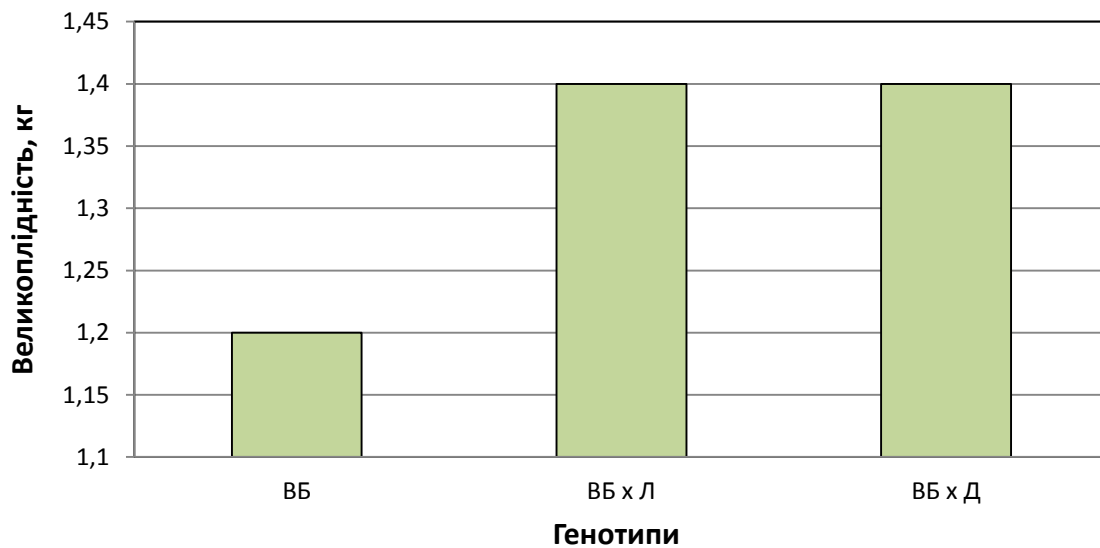

Рис. 1. Великоплідність поросят

Встановлено, що використання кнурів порід ландрас та дюрк при поєднанні зі свиноматками великої білої породи позитивно вплинуло на живу масу гнізда поросят при народженні. Зокрема виявлено (табл. 1, рис. 2), що свиноматки з генотипами ВБ × Л та ВБ × Д суттєво та вірогідно ($p < 0,05$) перевищували генотип ВБ відповідно на 2,3 кг та 2,2 кг.

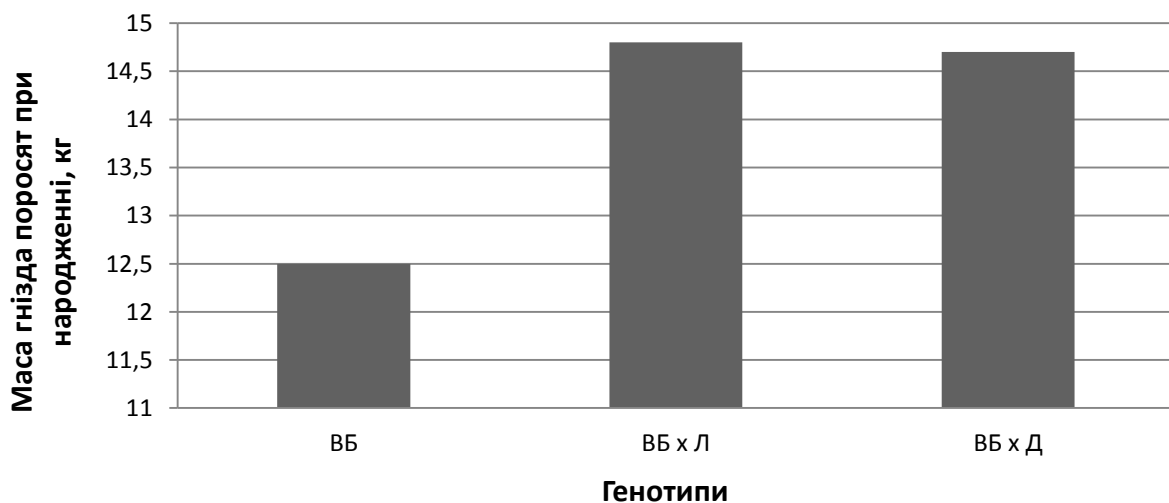

Рис.2 . Маса гнізда поросят при народженні

За такими відтворювальними показниками як кількість поросят при відлученні та збереженість поросят суттєвих відмінностей між дослідженими групами свиноматок зафіксовано не було.

За результатами досліджень також встановлено, що матки з генотипами ВБ × Л та ВБ × Д мали масу одного поросяти при відлученні вищу в порівнянні зі свиноматками генотипу ВБ відповідно на 0,4 та 0,3 кг.

Аналіз такого показника як маса гнізда поросят при відлученні (табл. 1, рис. 3) засвідчив вірогідну ($p < 0,05$) перевагу свиноматок помісних генотипів над чистопородними свиноматками великої білої породи. Так, маса гнізда поросят при відлученні у маток генотипу ВБ × Л становила – $74,7 \pm 5,18$ кг, а тварин генотипу ВБ × Д – $72,2 \pm 4,56$ кг, що відповідно на 4,6 та 2,1 кг вище у порівнянні зі свиноматками генотипу ВБ.

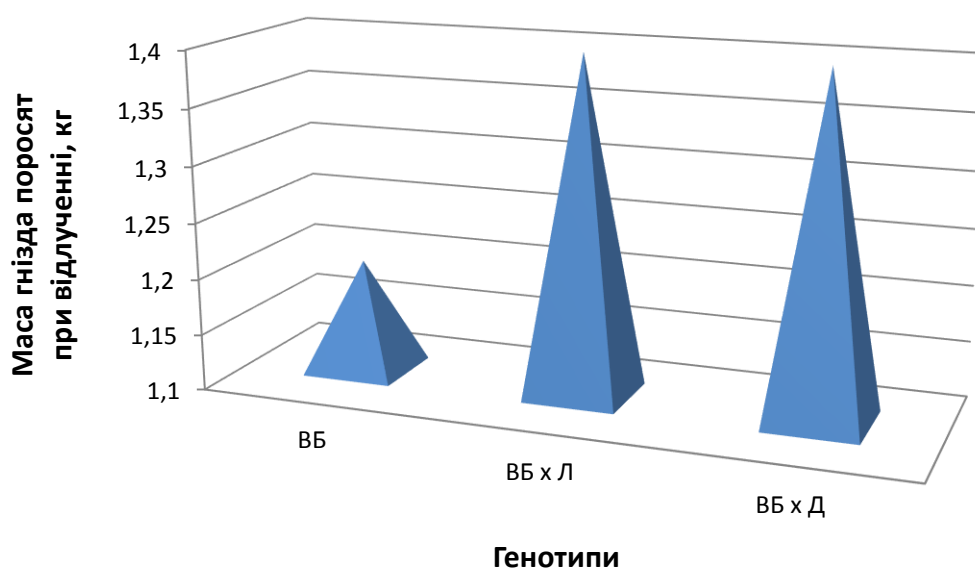

Рис. 3. Маса гнізда поросят при відлученні

Висновки. Таким чином, одержані результати свідчать, що кращі відтворні показники мають генотипи свиноматок ВБ × Л та ВБ × Д, від яких можна одержати помісне потомство з кращими якостями.

Список використаних джерел

1. Журавель М.П. Технологія відтворення сільськогосподарських тварин : підручник для студентів вищих навчальних закладів / М.П. Журавель, В.М. Давиденко. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2005. – 336 с.
2. Походня Г.С. Відтворна здатність та продуктивність свиней різних генотипів і методів розведення // Ефективне тваринництво. – 2011. –

Вип. 4. – С. 33-36.

3. Технологія виробництва продукції свинарства / В.С. Топіха, В.Я. Лихач, С.І. Луговий та ін. – За ред. В.С. Топіхи – Миколаїв: МДАУ, 2010. – 464 с.
4. М'ясні генотипи свиней південного регіону України / В.С. Топіха, Р.О. Трибрат, С.І. Луговий та ін.. – Миколаїв: МДАУ, 2008. – 350 с.
5. Топіха В. Свині породи дюрок української селекції / В. Топіха, А. Волков // Тваринництво України. – 2009. – № 6. – С. 23-26.